

Control del mosquit tigre: millores en les mesures preventives adoptades a Catalunya

03/2014 - **Medicina i Salut.** El mosquit tigre (*Aedes albopictus*) colonitza Catalunya des de 2004. Originari del sud-est asiàtic, s'ha estès per Europa i el món sencer. Frenar la seva expansió és essencial per evitar les molèsties i, sobretot, els brots epidèmics de les malalties que transmet, com el dengue i chikungunya, recentment observades a Itàlia, França i Croàcia. En aquest estudi es va realitzar una intervenció educativa multidisciplinària, amb àmplia col·laboració ciutadana, factor considerat com a pedra angular per controlar, amb èxit, a aquest insecte adaptat a viure en ambients domèstics.

Característicament el mosquit tigre pica a les cames. En el 20% de les persones alguna d'aquestes picades es complica, en algun moment, amb una infecció.

Desenvolupar estratègies efectives per al control del mosquit tigre (*Aedes albopictus*) constitueix tot un repte. Per enfrontar-s'hi amb èxit és imprescindible conèixer a fons a aquest insecte. Un punt clau, sobre el qual és possible actuar, és la seva dependència de l'aigua estancada. Quan s'eliminen els recipients que contenen aigua estancada s'impedeix el desenvolupament de les larves. Durant 3 anys, des del 2008 fins el 2010, es va estudiar el control del mosquit tigre a Sant Cugat del Vallès. L'objectiu va ser múltiple, d'una banda identificar les preferències de l'insecte i, a més, analitzar les mesures preventives que prenen els ciutadans i la seva predisposició a col·laborar.

Es van visitar 3.720 propietats i els propietaris van facilitar la inspecció completa de les zones exteriors -patis, jardins i zones comunitàries- en 691 finques. Es van trobar larves en més de la tercera part de les cases, el que va permetre identificar els principals factors de risc. Destaquen entre els factors ambientals que afavoreixen el mosquit tigre la presència de desguassos, hortes i galliners, i l'acumulació de materials, incloent escombraries. Respecte al tipus d'habitatge, constitueixen factors de risc les escoles, les obres, les propietats deshabitades i alguns establiments comercials com els dedicats a la jardineria.

Imatge: El mosquit tigre depèn de l'aigua estancada i mostra preferència pels contenidors petits. La principal mesura preventiva és eliminar aquests recipients dels habitatges.

Així mateix es van entrevistar 820 persones. Majoritàriament afirmaven prendre mesures a casa seva. La meitat considerava que el mosquit tigre afectava a la seva qualitat de vida i la de la seva família, especialment en utilitzar el jardí o la piscina. En preguntar-los sobre els efectes sobre la salut, la gran majoria tenia picades recents que atribuïen al mosquit tigre. De mitjana, cada persona tenia 5 picades, principalment a les cames. El 20% dels entrevistats van indicar que aquestes picades s'havien complicat, en algun moment, amb una infecció. La població coneixia, acceptava i aplicava les mesures preventives recomanades, evitant l'aigua estancada a casa i reduint la utilització d'insecticides.

Entre les aportacions d'aquest estudi destaquen la identificació al nostre país dels principals factors de risc relacionats amb el mosquit tigre, com a pas fonamental per elaborar estratègies efectives de control. A més es va obtenir una exemplar col·laboració dels habitants afectats, aspecte imprescindible per a l'èxit en les campanyes de control del mosquit tigre. Els veïns van cooperar, van aplicar mesures preventives en les seves propietats i van localitzar els possibles punts de cria existents als seus barris. També van mostrar preocupació per aquest tema i van reclamar més implicació de l'administració pública. Gràcies a aquests resultats l'ajuntament de Sant Cugat va elaborar un protocol, adaptat a les circumstàncies locals, per optimitzar els recursos emprats en el control del mosquit tigre.

Gisela Chebabi Abramides
 Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA)
 Núria Giménez Gómez

Departament de Farmacologia, de Terapèutica i de Toxicologia

Abramides, G.C.; Roiz, D; Guitart, R; Quintana, S; Giménez, N. Control of the Asian tiger mosquito (*Aedes albopictus*) in a firmly established area in Spain: risk factors and people's involvement. *Trans R Soc Trop Med Hyg* 107: 706-14. 2013.